

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

PIET MOSIOEU

EERSTE APPELLANT

ISAAC SHAI

TWEEDE APPELLANT

en

DIE STAAT

RESPONDENT

CORAM : JOUBERT, SMALBERGER et
KUMLEBEN ARR

VERHOORDATUM : 8 NOVEMBER 1994

LEWERINGSDATUM : 22 NOVEMBER 1994

UITSpraak

KUMLEBEN AR/....

KUMLEBEN AR:

Drie beskuldigdes (die eerste appellant, beskuldigde nr 2 en tweede appellant) het voor Kotze R in die Oranje-Vrystaatse Provinsiale Afdeling tereggestaan op drie aanklagtes: (1) Moord (2) Poging tot moord en (3) Roof met verswarende omstandighede soos omskryf in artikel 1 van die Strafproseswet 51 van 1977. Hulle is op klagtes (1) en (3) skuldig bevind soos aangekla en in die geval van (2) aan aanranding met die opset om ernstig te beseer. Op die moordaanklag is beide appellante ter dood veroordeel. Hulle appèl is tot hierdie skuldigbevinding en vonnis beperk.

Die onbetwiste feite wat tot hierdie aanklag aanleiding gegee het, is in die uitspraak volledig soos volg opgesom:

- "1. Die oorledene en sy vrou het op die plaas Rosedale geboer en op die oggend van 3 Desember 1992 het mej. Naude, hulle buurvrou wat daarheen ontbied is, gevind dat die oorledene die vorige nag vermoor is en dat mev. Du Randt geskok en op so

'n wyse aangerand was dat sy byna onherkenbaar was. Nie lank daarna nie en wel op 11 Junie 1993 het mev. Du Randt wat deurentyd as gevolg van die aanrandings op haar liggaamlik en geestelik agteruitgegaan het, dan ook gesterf. Oorledene het in sy slaapkamer langs 'n bed omring deur bloed gelê soos uitgebeeld word deur foto's Bewysstukke C1 en C2. Hierdie bed het normaalweg 'n deken soortgelyk aan die deken voor die Hof, Bewysstuk 6, op gehad. Dit alles soos vertel deur die voormelde mej. Naude.

2. Die oorledene wat 67 jaar oud en 1,7 meter lank en skraal gebou was, het verskeie beserings en tekens van aanranding gehad. Dit is in hierdie saak doenlik om dit soos volg uiteen te sit:
 - (a) Op sy regterslaap aan die kant daarvan en soos geteken op Aanhangsel A tot Bewysstuk E, synde die lykskouingsverslag, het hy 'n laserasie vertoon wat 'n 6 sentimeterlange ingedrewe skedelfraktuur daaronder gehad het. Hierdie fraktuur het 'n breinbloeding veroorsaak en sou in elk geval op sy eie die dood, wat binne 24 uur sou ingetree het, veroorsaak het, sou daar nie hoogs gespesialiseerde mediese hulp en apparaat onmiddellik beskikbaar gewees het nie.
 - (b) Op die voorkop bokant die linkerwenkbrou het 'n 2 sentimeterlange laserasie gelê wat 1 sentimeter breed

was.

- (c) Dwars in die middel van die voorkop was daar 'n 3 sentimeterlange laserasie. Alles wat ook op Aanhangsel A tot Bewysstuk E aangedui word.
- (d) Al drie die voormelde beserings moes deur 'n harde dun voorwerp soos byvoorbeeld die kort 40 sentimeter lange spykerklou of te wel "crow bar" wat as Bewysstuk 10 ingehandig is, veroorsaak gewees het en dit word ook in die harde wreedheid daarvan deur foto C1 en C2 ten toon gestel.
- (e) Die oorledene se neus was in die geheel daarvan na regs verplaas gewees soos terloops ook op foto C1 en C2 gesien kan word. Dit dui op sodanige stompgeweld deur byvoorbeeld 'n vuus of skop dat self die neusbene gebreek was.
- (f) Oor die kopvel was daar verdere veelvuldige dun hale gewees wat vermoedelik deur 'n dun voorwerp soos 'n lat veroorsaak gewees het.
- (g) Dwarsdeur die liggaam en van agter na voor was daar 'n skietwond gewees. Dit was 'n haelgeweerskoot wat op kort afstand afgevuur was. Die ingangswond was agter bokant die linkerboud gewees en die uitgangswond

wat ook op foto C1 en 2 dwarsdeur die slaapbroek gesien kan word, was voor bokant die linkerlies geleë gewees. Hierdie skoot het die dunderm, die dikderm en die buikspiere verwoes en die oorledene sou daarna slegs 'n paar treë en in elk geval minder as 20 meter kon beweeg het. Dit alles soos getuig deur dr. G Van der Merwe, die distriksgeneesheer van Odendaalsrus.

3. Mev. Du Randt wat 65 jaar oud was, was na die nag se gebeure geskok en vol pyn gewees. Oor die linkerkant van haar skedel was daar twee laserasies van 5 sentimeter elk, wat geheg moes word, gewees. Die regterkant van haar gesig was dik en blou gewees terwyl sy ook kneusings op die voorkop, skedel en regterbors opgedoen het. Sy moes minstens ses houe met stompgeweld toegedien gewees het en haar arms moes vasgegryp gewees het. Die posisie van sommige van hierdie beserings is aangeteken op Bewysstuk F se agterkant en kan gesien word op foto C10, C11 en C12. In ag genome haar ouderdom het sy 'n ernstige aanranding ondergaan en dit alles soos getuig deur die voormelde dr. Van der Merwe.
4. Die oorledene se plaas is 8 kilometer vanaf Odendaalsrusdorp en 1,2 kilometer van 'n mynkampong, wat ongeveer 3 000 mense huisves, geleë. Afgesien van hulle telefoon het hulle radiokontak deur middel van 'n tweerigtingradio wat in hulle slaapkamer gestaan het met hulle bure gehad. Na die voorval is gevind dat hierdie verbinding met die buitewêreld afgesny